

Na osnovu člana 44 stav 2 tačka 1 Zakona o Centralnoj banci Crne Gore („Službeni list Crne Gore“, br. 40/10, 46/10, 06/13 i 70/17), Savjet Centralne banke Crne Gore, na sjednici održanoj 12. novembra 2019. godine, utvrdio je

POLITIKU CENTRALNE BANKE CRNE GORE U 2020. GODINI

I. U skladu sa ustavnim odgovornostima za monetarnu i finansijsku stabilnost i funkcionisanje bankarskog sistema i zakonskim ovlašćenjima, a poštujući principe nezavisnosti i transparentnosti, Centralna banka Crne Gore u 2020. godini:

1. Vodiće politiku monetarne i finansijske stabilnosti, koristeći sve raspoložive instrumente i mjere iz svoje nadležnosti, a sve u cilju daljeg snaženja cjelokupnog finansijskog sistema, naročito unapređenjem stabilnosti, sigurnosti i otpornosti bankarskog sistema i blagovremenom identifikacijom i smanjenjem negativnih uticaja i rizika. U cilju podsticanja i očuvanja monetarne stabilnosti, vodiće politiku obavezne rezerve zasnovanu na ocjeni efektivnosti i efikasnosti primjene postojećih rješenja i pratiti efekte uvedenih makroprudencionih mjera i, po potrebi, pristupiti implementaciji drugih instrumenata monetarne i makroprudencione politike. Analiziraće kretanje inflacije u zemlji i vršiti njeno prognoziranje. Radi podsticanja i očuvanja finansijske stabilnosti, unapređivaće indikatore za ocjenu stanja finansijske stabilnosti i prevenciju pojave sistemskih rizika, nastaviti sa razvijanjem instrumenata makroprudencione politike i unapređivati okvir za djelovanje u uslovima finansijske krize. U svrhu podsticanja i očuvanja stabilnosti bankarskog sistema, usvojiće i pratiti implementaciju obimnog seta podzakonskih akata za sprovođenje Zakona o kreditnim institucijama, sa ciljem pune implementacije Bazela III, uključujući i implementaciju određenih najnovijih izmjena relevantnih EU propisa (CRD V i CRR2). Takođe, usvojiće i pratiti implementaciju seta podzakonskih propisa za sprovođenje Zakona o sanaciji kreditnih institucija, kojima će se u potpunosti implementirati Direktiva EU za oporavak i sanaciju kreditnih institucija (BRRD). Organizovaće i sprovesti Pregled kvaliteta aktive (AQR) cjelokupnog bankarskog sistema. Nastaviće sa unapređenjem rada Kreditnog registra za supervisorske potrebe i potrebe izvještavanja korisnika. Nastaviće sa: snaženjem funkcije posredne (off-site) kontrole banaka sa ciljem efikasne kontrole rizika i kontinuiranog praćenja poslovanja banaka; primjenom politike opreznog licenciranja novih banaka i odobravanja izmjena u strukturi akcionara postojećih banaka, polazeći od zaštite interesa deponenata i povjerilaca banaka; praćenjem kretanja na međunarodnom finansijskom tržištu koja mogu imati uticaj na bankarski sektor u Crnoj Gori, sa svrhom preventivnog djelovanja i kreiranja sistema adekvatnog nivoa zaštitnog kapitala u odnosu na interne i eksterne šokove i sa kontinuiranim unapređivanjem procesa stresnog testiranja banaka koji podrazumijeva i uspostavljanje „*Early Warning*“ sistema i njegovu primjenu u praksi, sa ciljem blagovremenog utvrđivanja potreba za dodatnim kapitalom i likvidnim sredstvima banaka. Sarađivaće intenzivno sa ostalim regulatorima finansijskog sistema u zemlji, kao i sa relevantnim inostranim regulatorima i drugim institucijama iz domena finansijske stabilnosti. Razvijaće saradnju sa supervizorima stranih matičnih banaka i bankarskih grupa koje imaju zavisna pravna lica u Crnoj Gori, kao i ključnim finansijskim institucijama poput Svjetske banke, Evropske banke za obnovu i razvoj, Evropske centralne banke i Evropskog bankarskog regulatora, sa ciljem sinhronizovanja supervizorskih

aktivnosti. Pratiće i implementirati unapređenja na planu međunarodnih multilateralnih dogovora i usvojenih konvencija u oblasti bankarstva. Posebnu pažnju posvetiće i praćenju, kontroli i analizi sektora pružanja finansijskih usluga od strane mikrokreditnih finansijskih institucija, lizing društava, faktoring društava, društava za otkup potraživanja i kreditno garantnih fondova, kao i Investiciono - razvojnog fonda Crne Gore. Preduzimaće i aktivnosti u cilju daljeg unapređenja sistema u oblasti sprečavanja pranja novca i finansiranja terorizma od strane subjekata koje nadzire, kroz razvoj i primjenu pristupa zasnovanog na procjeni rizika, kao i kroz dalju implementaciju međunarodnih standarda iz ove oblasti. Takođe, nastaviće saradnju sa međunarodnim institucijama u ovoj oblasti, kao i sa aktivnim učešćem u delegaciji Crne Gore pri Komitetu Savjeta Evrope - „Moneyval“-u.

2. Podržavaće ostvarivanje ekonomske politike Vlade Crne Gore, ne dovodeći u pitanje ostvarivanje ciljeva, ustavnih odgovornosti i nezavisnosti Centralne banke Crne Gore, i to: implementacijom mjera i instrumenata usmjerenih ka privrednom rastu, povećanju zaposlenosti, konkurentnosti i produktivnosti u funkciji održavanja finansijske stabilnosti i podsticanja ekonomskog rasta i razvoja. Pratiće i analizirati makroekonomske indikatore u Crnoj Gori, zemljama regiona, Evropskoj uniji i na globalnom nivou, sa ciljem izrade pouzdanih makroekonomskih prognoza.
3. Održavaće siguran, efikasan i efektivan platni promet i dalje ga unapređivati kroz usaglašavanje sa novim tehnologijama (Fintek), nastavljajući sa implementacijom međunarodnih standarda, principa i najboljih praksi funkcionisanja savremenih platnih sistema i platnog prometa uopšte. U cilju omogućavanja pružanja novih platnih usluga – usluge iniciranja plaćanja i usluge pružanja informacija o računu, unapređenja transparentnosti u oblasti pružanja platnih usluga i veće sigurnosne zaštite korisnika platnih usluga, naročito potrošača, sprovodiće aktivnosti na pripremi Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o platnom prometu radi usaglašavanja sa Direktivom EU 2015/2366 o platnim uslugama na unutrašnjem tržištu (Payment Services Directive 2 - PSD2). Usvojiće i pratiti implementaciju seta podzakonskih akata nakon donošenja Zakona o uporedivosti naknada povezanih sa računom za plaćanje potrošača, prebacivanju računa za plaćanje potrošača i računu za plaćanje sa osnovnim uslugama (Payment Accounts Directive - PAD) i Zakona o međubankarskim naknadama i posebnim pravilima poslovanja u vezi sa platnim karticama (Interchange Fees Regulation). Nastaviće sprovođenje aktivnosti na modernizaciji Platnog sistema Centralne banke Crne Gore, u cilju obezbjeđivanja jednostavnijeg i bržeg izvršavanja platnih transakcija, radi podsticanja konkurentnosti na tržištu i/ili snižavanja troškova. Takođe, unapređivaće kvalitet platnih sistema u Crnoj Gori kroz realizaciju i kontinuirano razvijanje funkcije nadgledanja platnih sistema. Unapređivaće kvalitet obavljanja usluga platnog prometa u zemlji, posebno vršenjem efikasne kontrole obavljanja platnog prometa.
4. Sprovodiće aktivnosti koje će obezbijediti kvalitetno upravljanje međunarodnim rezervama u skladu sa definisanom investicionom politikom, a u cilju efikasnog funkcionisanja u finansijskom okruženju koje karakterišu negativne kamatne stope na eurskom tržištu. Obezbiđiće kvalitetno i efikasno obavljanje poslova depozitara, bankara i fiskalnog agenta državnih organa i organizacija, rukovodeći se potrebama i zahtjevima klijenata. Kontinuirano će pratiti situaciju na međunarodnom finansijskom tržištu i blagovremeno prilagođavati politiku investiranja. Nastaviće se repozicioniranje postojećih finansijskih instrumenata unutar portfolija i ispitati

mogućnost uvođenja novih. Permanentno će pratiti i analizirati finansijsku situaciju i rejting banaka i emitenata, kako sadašnjih tako i potencijalnih partnera, te blagovremeno usmjeravati sredstva prema instrumentima i subjektima koji obezbjeđuju poboljšanje odnosa rizika ulaganja i ostvarenog prinosa. Razmatraće postojeći okvir upravljanja rizicima međunarodnih rezervi i eventualno vršiti potrebna unapređenja. Usavršiće postojeći ili razviti novi sistem izvještavanja prema Centralnoj banci Crne Gore u cilju sveobuhvatnog sagledavanja potreba i planiranja optimalnih količina i apoenske strukture gotovog novca neophodnog za uredno i blagovremeno snabdijevanje domaćeg platnog prometa. Nastaviće se sprovođenje zaštite eura od falsifikovanja i, u tom cilju, nastaviti saradnja sa inostranim subjektima i domaćim državnim organima, angažovanim na planu zaštite eura od falsifikovanja (Evropska centralna banka, Evropska komisija, Evropski centar za tehničku i naučnu saradnju, Državno tužilaštvo i Uprava policije). Takođe, pristupiće obezbjeđivanju nedostajuće infrastrukture i opreme za unapređenje rada nacionalnih centara za zaštitu eura od falsifikovanja i analizu novčanica i kovanica eura, kao i na unapređenju odnosa sa svim rukovaocima gotovinom u Crnoj Gori.

5. Unapređivaće statistiku za koju je nadležna kao zvanični proizvođač statistike. Nastaviće testiranje novog sistema izvještavanja banaka prema Centralnoj banci Crne Gore za potrebe unapređenja monetarne i finansijske statistike. Razvijaće nove statističke preglede bazirane na novom sistemu izvještavanja banaka. Kreiraće izvještajne zahtjeve za finansijske institucije koje nijesu pod nadzorom Centralne banke Crne Gore (investicioni fondovi, društva za osiguranje i dr.), za potrebe kompilacije finansijskog računa finansijskog sektora. Kreiraće nove izvore podataka za potrebe statistike platnog bilansa, međunarodne investicione pozicije i spoljnog duga.
6. Nastaviće sa aktivnim učešćem u pregovaračkom procesu Crne Gore i Evropske unije, raditi na unapređenju saradnje sa Evropskom centralnom bankom, Evropskom komisijom i drugim institucijama Evropske unije. Intenzivirati saradnju sa centralnim bankama i drugim međunarodnim finansijskim institucijama i organizacijama, a naročito sa Međunarodnim monetarnim fondom i Svjetskom bankom. Sa ciljem daljeg unapređenja i usklađivanja regulatornog, institucionalnog i operativnog okvira sa standardima Evropskog sistema centralnih banaka, nastaviće sa aktivnim učešćem u pripremi i implementaciji projekata koji se finansiraju iz fondova Evropske unije. Intenziviraće aktivnosti na snaženju administrativnih kapaciteta i stvaranju uslova za buduće funkcionisanje Centralne banke Crne Gore u okviru Evropskog sistema centralnih banaka i Evropske centralne banke.
7. Nastaviće sa unapređivanjem kadrovske strukture i edukacijom zaposlenih, u cilju sticanja i unapređenja znanja i vještina neophodnih za obavljanje poslova pri sprovođenju funkcija Centralne banke Crne Gore.
8. Nastaviće da pravovremeno pruža pouzdane i precizne informacije o svim aspektima poslovanja, polazeći od najviših standarda transparentnosti, posebno u cilju daljeg unapređenja sistema zaštite korisnika finansijskih usluga. Afirmisaće podizanje nivoa informisanosti i ekonomskog znanja u društvu u cilju boljeg razumijevanja centralnog bankarstva, značaja finansijske stabilnosti i sigurnosti bankarskog sistema. Posebnu pažnju posvetiće intenziviranju projekata iz oblasti finansijske edukacije, pismenosti i finansijske uključenosti, kao i nastavku projekata poput „Nedjelje štednje“ i „Svjetske

nedjelje novca“. Nastaviće sa aktivnostima učešća predstavnika Centralne banke Crne Gore kao gostujućih predavača u obrazovnim institucijama, organizovanjem i pružanjem pomoći u istraživanjima iz oblasti ekonomskih nauka i nagrađivanjem najboljih đaka i diplomskih, magistarskih i doktorskih radova.

9. Nastaviće sa aktivnostima na daljoj promociji Muzeja novca, kao institucije od kulturno-istorijskog značaja i institucije od značaja za edukovanje javnosti i promovisanje uloge i važnosti Centralne banke u finansijskom sistemu Crne Gore. Takođe, nastaviće aktivnosti, u skladu sa objektivnim mogućnostima, na daljem sakupljanju muzejskog materijala radi dopunjavanja numizmatičke zbirke, prvenstveno kolekcije jedinog crnogorskog državnog novca – perpera, a sve u cilju očuvanja, zaštite i zadržavanja istorijskog i kulturnog nasljeđa iz oblasti numizmatike u Crnoj Gori.
10. Nastaviće da unapređuje i ostale oblasti iz svoje nadležnosti koje su od značaja za ostvarivanje ciljeva i izvršavanje funkcija poput razvoja informacionog sistema, unapređivanja sistema za upravljanje operativnim rizikom, bezbjednošću informacija, kontinuitetom poslovanja i drugo, u skladu sa okvirom, standardima i dobrom praksom iz ovih oblasti, koji se primjenjuju u okviru Evropskog sistema centralnih banaka i Evropske centralne banke.
11. U svom poslovanju vodiće se principima društveno odgovorne institucije. Nastaviće da u okviru svog poslovanja usvaja, promoviše i primjenjuje proklamovana načela u oblasti ljudskih prava, prava iz oblasti rada, zaštite životne sredine i borbe protiv korupcije, koji su definisani u Globalnom sporazumu Ujedinjenih nacija. Nastaviće da, u skladu sa finansijskim mogućnostima, izdvaja dio svog prihoda za humanitarne akcije i podršku razvoju kulturnih, istorijskih i drugih vrijednosti društva, te tako doprinositi jačanju civilnog društva kroz javno učešće u brojnim društvenim aktivnostima.

II. Ova politika objavljuje se na internet stranici Centralne banke Crne Gore.

SAVJET CENTRALNE BANKE CRNE GORE

O. br. 0101-9714-3/2019

Podgorica, 12.11.2019.godine

**PREDSJEDAVAJUĆI
GUVERNER,**

dr Radoje Žugić, s.r.